

Sygn. akt III CSK 43/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa L.C.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej H. w K. i C. Spółka Akcyjna w K.
z udziałem interwenienta ubocznego I. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 września 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej w K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 lipca 2020 r., sygn. akt I AGa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa w K. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 lipca 2020 r., zmieniającego zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 24 stycznia 2018 r., którym zasądzone solidarnie od pozwanej Spółdzielni oraz od Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego [...] S.A. na rzecz powoda L.C. kwotę 205 640 zł w zakresie początkowej daty naliczania odsetek za opóźnienie. W pozostałym zakresie apelacje obu stron zostały oddalone.

Sąd Najwyższy zważył:

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania oparto się na przyczynie kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Natomiast uzasadnienie tego wniosku dotyczy przyczyn z art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.

Skarżąca wiąże oczywista zasadność skargi z nieuchyleniem przez Sąd odwoławczy wyroku Sądu pierwszej instancji ze względu na nierozpoznanie istoty zarzutów interwenienta ubocznego oraz uniemożliwienie mu złożenia zeznań. W ocenie skarżącej doprowadziło to do niemożności obrony swych praw przez interwenienta.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego do skutecznego powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 - niepubl.). Nie może budzić wątpliwości kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Nie wystarcza oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, jeżeli nie spowodowało ono wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl.).

Sąd Najwyższy nie podziela argumentacji skarżącej w tym zakresie. Przede wszystkim z akt sprawy wynikają okoliczności odmienne od tych, na które powołuje się skarżąca. Interwenient uboczny I. sp. z o.o. brał bowiem czynny udział w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, formułował swoje stanowisko. W orzecznictwie natomiast utrwalił się pogląd, iż pozbawienie możliwości obrony

swych praw zachodzi, jeżeli z powodu wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego, których nie można było usunąć przed wydaniem orzeczenia w danej instancji, strona nie mogła - wbrew swej woli - brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części (zob. np. postanowienia SN z dnia 30 kwietnia 2021 r., I CSK 714/20; z dnia 18 listopada 2020 r., I UK 477/19 oraz z dnia 26 czerwca 2020, IV CZ 16/20 - niepubl.). Wynika z tego, iż do przyjęcia niemożności obrony swych praw na gruncie danego postępowania konieczne jest kumulatywne spełnienie trzech przesłanek: 1) nastąpiło naruszenie skonkretyzowanego przepisu prawa, które utrudniło lub uniemożliwiło stronie aktywne uczestniczenie w procesie; 2) skutków tego utrudnienia lub uniemożliwienia nie dało się obiektywnie naprawić na późniejszym etapie postępowania; 3) niewzięcie udziału w sprawie lub jej istotnej (czyli nie jakiegokolwiek wybranej) części nie wynikało z woli strony. Skarżąca nie wykazała, by wszystkie te trzy przesłanki wystąpiły w przypadku interwenienta ubocznego w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Ponadto wyraźnie wskazała, że przeszkody, które - w jej ocenie - stały się udziałem interwenienta polegały na „zaniechaniu przeprowadzenia dalszych dowodów oraz niewypowiedzeniu się co do twierdzeń interwenienta”. Już z samego tego wyrażenia wynika, że interwenient faktycznie brał czynny udział w tym etapie postępowania, formułował wnioski dowodowe i twierdzenia.

Oprócz tego skarżąca powołuje się na okoliczność nierozpoznania istoty sprawy przez Sąd pierwszej instancji. Zgodnie z wielokrotnie powtarzanym stanowiskiem Sądu Najwyższego nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c., jest wadliwością rozstrzygnięcia polegającą na wydaniu przez sąd pierwszej instancji orzeczenia, które nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, bądź zaniechaniu zbadania przez ten sąd materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów stron z powodu bezpodstawnego przyjęcia, iż wystąpiła przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (zob. np. postanowienie SN z dnia 30 czerwca 2021 r., I CZ 38/21, niepubl.). W niniejszej zaś sprawie Sąd bezspornie rozpoznał roszczenie główne sprawy, czyli żądanie powództwa, tj. zdecydował o odpowiedzialności

pozwanym wobec podwykonawcy. Na marginesie można dodać, że drugą przesłanką uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji mogłoby być ewentualnie nieprzeprowadzenie postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.), co niewątpliwie również nie miało miejsca w tej sprawie, gdyż nawet sama skarżąca podnosi, że - w jej ocenie niesłusznie - sąd nie przeprowadził jedynie kolejnych wniosków dowodowych na okoliczności dotyczące interwenienta, nie zaś, że w ogóle nie prowadził w tym zakresie postępowania dowodowego.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.